

LİPÖDEM Tanıdan Tedaviye

Sağlık Profesyonelleri İçin Rehber Kitap

Editörler

Pınar Borman
Meltem Dalyan
F. Figen Ayhan

© 2019
Tanıdan Tedaviye LİPÖDEM
Sağlık Profesyonelleri İçin Rehber Kitap

ISBN: 978-605-9160-98-8

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Editörler

Pınar Borman
Meltem Dalyan
F. Figen Ayhan

Yayıncı

Hipokrat Kitabevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Sözkesen Matbaacılık

İvedik Organize 1518. Sokak Matsit İş Merkezi No: 2/40

Tel: (0312) 395 21 10 - Yenimahalle / Ankara

Süleyman Sırrı Caddesi
No:16/2 Sıhhiye/ANKARA
Tel: (0312) 433 03 05 - 15
www.hipokratkitabevi.com

Lipödemle ilgilenen tüm sağlık
profesyonellerine yararlı bir kaynak
olması dileđiyle...

Önsöz

Değerli meslektaşlarımız

Lipödem; hemen her zaman kadınlarda görülen, ağrı yaratıp fonksiyonel durumu etkileyen ve yaşam kalitesini bozan bir durumdur. Ancak sağlık profesyonellerinin eğitimi sırasında bu konuda yeterli bilgiler sağlanmadığı için farkındalık az, tanı ve tedaviler yetersizdir. Lipödem, çoğunlukla obezite veya lenfödem ile karıştırılmaktadır. Tanılar gecikmekte, lipödem ilerlemekte ve farklı komplikasyonlar tabloya eklenebilmektedir. Lipödemde erken tanı, hasta eğitimi, yaşam tarzı modifikasyonları ve tedaviler önemlidir. Lipödem konusunda Türkçe herhangi bir kaynak bulunmamaktadır. Bu kitabın amacı sağlık profesyonelleri arasında lipödem farkındalığını sağlamak, epidemiyoloji, patogenez, ayırıcı tanı ve tanısal yaklaşımlar ile konservatif ve cerrahi tedaviler konusunda güncel bilgiler ışığında bakış açısı sunarak, rehber kaynak oluşturmaktır.

Lipödem konusundaki bu kapsamlı kitabın tüm sağlık profesyonellerine faydalı olması diler, emeği ve katkısı bulunan tüm yazarlara teşekkür ederiz.

Sevgi ve saygılarımızla

Editörler

Katkıda Bulunanlar

vii

Editörler:

Prof. Dr. Pınar BORMAN

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı
Hacettepe Üniversitesi Lenfödem Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara

Prof. Dr. Meltem DALYAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bakanlığı
Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

Prof. Dr. F. F. Figen Ayhan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği,
Onkolojik Rehabilitasyon ve Lenfödem Ünitesi, Ankara

Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu,
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü, Uşak

Yazarlar:

Dr. Yasemin AYDINLI

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara

Prof. Dr. Fzt. Volga BAYRAKCI TUNAY

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Dr. Öğr. Üyesi Pelin BİLGİÇ

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara

Prof. Dr. Domenico CORDA

Polimedica San Lanfranco Pavia/İtalya

Doç. Dr. Evrim COŞKUN ÇELİK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı
İstanbul Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul

Uzm. Dr. Sedef DAĞLARLI

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İzmir

Doç. Dr. Burcu DUYUR ÇAKIT

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği,
Onkolojik Rehabilitasyon ve Lenfödem Ünitesi, Ankara

Prof. Dr. Sibel EYİGÖR

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İzmir

Uzm. Fzt. Dilara KARA

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Doç. Dr. Mevlüde KIZIL

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara

Uzm. Dr. Başak MANSIZ KAPLAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği, Onkolojik Rehabilitasyon ve Lenfödem Ünitesi

Uzm. Dr. Seçil PERVANE VURAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği, Onkolojik Rehabilitasyon ve
Lenfödem Ünitesi, Ankara

Prof. Dr. Savaş SEREL

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Plastik, Rekonstrüktif ve
Estetik Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara

Dr. Öğr. Üyesi Didem SEZGİN ÖZCAN

İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İstanbul

Doç. Dr. Sibel ÜNSAL-DELİALIOĞLU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bakanlığı
Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

İçindekiler

xi

BÖLÜM 1

Lipödemde Epidemiyoloji ve Klinik Bulgular 1
Didem Sezgin Özcan, Meltem Dalyan

BÖLÜM 2

Lipödemde Etiyoloji ve Patogenez 7
Evrin Coşkun Çelik, Domenico Corda

BÖLÜM 3

Lipödem: Klinik Tanı, Evreleme, Tiplendirme, Değerlendirme ve Tanı Kriterleri 17
F. Figen Ayhan

BÖLÜM 4

Lipödemde Ayırıcı Tanı 35
Burcu Duyur Çakıt

BÖLÜM 5

Lipödemde Laboratuvar ve Görüntüleme Yöntemleri 49
Seçil Pervane Vural, F. Figen Ayhan

BÖLÜM 6

Lipödemde Prognoz 59
Başak Mansız Kaplan, F. Figen Ayhan

BÖLÜM 7

Lipödem Tedavisi	65
<i>Pınar Borman</i>	

BÖLÜM 8

Lipödemde Fizik Tedavi Yöntemleri	79
<i>Sibel Ünsal Delialioğlu</i>	

BÖLÜM 9

Lipödemde Fiziksel Aktivite, Egzersiz ve Akuaterapi	85
<i>Volga Bayrakçı Tunay</i>	

BÖLÜM 10

Lipödemde Cerrahi Tedavi	101
<i>Yasemin Aydınlı, Savaş Serel</i>	

BÖLÜM 11

Lipödemli Hastalarda Psikolojik Destek ve Yaşam Kalitesi	109
<i>Sedef Dağlarlı, Sibel Eyigör</i>	

BÖLÜM 12

Lipödemde Diyet Tedavisi	117
<i>Pelin Bilgiç, Mevlüde Kızıl</i>	